



AINEKAART

Ainevaldkond: Sotsiaalsed **Õppeaine:** Ühiskonnaõpetus
Klass: 9K
Õpetaja: Ellen Prunbach
Ainetüüp: Kohustuslik õppeaine põhikoolis
Õpetamise aeg 2020/2021: õppeaasta

Õppekirjandus:

Anu Toots -Sootsium. 9. klassi ühiskonnaõpetuse õpik, videofilmid, kaardid, mängufilmid-filmilõigud

Vajalikud õppevahendid:

Vihik, pastapliiats, värvilised pliiatsid

Õppesisu:

1.Meedia ja teave:Raamatukogu, internet.

-Ajakirjanduse roll ühiskonnas: informeerimine, tähelepanu juhtimine probleemidele, avaliku arvamuse kujundamine, meelelahutus jne.

-Kommunikatsioonieetika, avaliku ja eraelu piir.

-Turunduskommunikatsiooni funktsioon ja liigid: valimisreklaam, sotsiaalreklaam, kommertsreklaam jne.

-Autoriõigused ja -vastutus, teoste kasutamine: viitamine, tsiteerimine, üles- ja allalaadimine.

-Plagieerimine.

2.Ühiskonna sotsiaalne struktuur:

-Sotsiaalsed rühmad ühiskonnas: soolised, ealised, rahvuslikud, usulised, varanduslikud, regionaalsed jm.

-Sotsiaalne kihistumine ja selle põhjused. Sotsiaalne sidusus. Sotsiaalne tõrjutus.

-Sotsiaalne õiglus ja võrdõiguslikkus. Solidaarsus.

-Väärtused ja identiteedid. Mitmekultuuriline ühiskond ja selle võimalused ning probleemid.

3.Ühiskonna institutsiooniline struktuur - avalik sektor, tulundus või -ärisektor, kolmas sektor

-Avalik sektor ja selle institutsioonid (riigiasutused, kohalik omavalitsus, avalik-õiguslikud asutused).

- Erasektor kui kasumile suunatud sektor.
- Kolmas sektor kui mittetulundussektor. Sihtasutused, heategevus, vabatahtlik töö, kodanikualgatused.

4. Ühiskonnaliikmete õigused

- Inimõigused meie igapäevaelus, riigi ja üksikisiku roll nende tagamisel. Inimõiguste rikkumise ärahoidmine. Vägivald, kuritarvitamine, inimkaubandus jm.
- Põhiõigused; sotsiaal-majanduslikud, poliitilised ja kultuurilised õigused.
- Lapse õigused, kohustused ja vastutus. Lastekaitse rahvusvahelised probleemid. Inimkaubandus, tööorjus, seksuaalne eksploatatsioon jm. UNICEFi tegevus.

5. Demokraatia

- Demokraatliku ja mittedemokraatliku ühiskonna erinevused.
- Demokraatliku valitsemise põhijooned: võimuorganite valitavus ja aruandlus, võimude lahusus ja tasakaal.
- Õigusriik. Kodanikuvabadused ja -õigused.

6. Eesti valitsemiskord

- Põhiseadus. Põhiseaduslikud institutsioonid.
- Riigikogu koosseis ja ülesanded.
- Valitsuse moodustamine ja ülesanded. Vabariigi President.
- Kontrollorganid: õiguskantsler, riigikontroll
- Kohus.
- Kohalik omavalitsus.
- Õigussüsteem. Eesti kohtusüsteem. Õigusaktid -e kasutamine.
- Alaealiste õiguslik vastutus.
- Kodakondsus. Eesti kodakondsuse saamise tingimused. Kodanikuõigused ja -kohustused.
- Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikud, kodakondsuseta isikud ning kolmandate riikide kodanikud, nende õigused ja kohustused Eestis.
- Erakonnad. Erakonna ülesanded demokraatlikus riigis. Eesti parlamendierakonnad.
- Valimised. Valimiste üldine protseduur. Kandidaadid ehk valitavad ja hääletajad ehk valijad; nende rollid. Valimiskampaania. Teadlik hääletamine.
- Eesti Euroopa Liidu liikmena. Eesti rahvusvahelistes organisatsioonides.

7. Kodanikuühiskond

- Kodanikuühiskonna olemus ja põhijooned. Vabaühendused ja MTÜd. Kirik ja usuühendused.
- Kodanikuosalus ja kodanikualgatus. Kodanikuajakirjandus. Vabatahtlik tegevus, kaasatus ühendustesse ja organisatsioonidesse. Noorte osalusvõimalused. Õpilasmavalitsus ja õpilasorganisatsioonid. Noorteprojektid.
- Käitumine kriisioludes.

8. Majandus

- Turumajanduse põhijooned. Nõudmine ja pakkumine. Konkurents. Tootlikkus ja kasum.
- Ettevõtluse vormid: aktsiaselts (AS), osaühing (OÜ), füüsilisest isikust ettevõtja (FIE).
- Ettevõtluse roll ühiskonnas. Ressursside jagunemine maailmas.
- Riigi roll majanduses: plaanimine ja regulatsioon. Riigieelarve. Maksud, maksustamise põhimõtted. Tulude ümberjagamine.
- Ühishüved ja sotsiaalne turvalisus.

- Aus maksumaksmine. Sotsiaaltoetused ja sotsiaalkindlustus.
 - Tööturg. Tööturu mõiste. Töoandja ja töövõtja rollid töösuhetes. Tööõigus. Hõivepoliitika, tööturu meetmed töoandjaile ja tööotsijaile. Erinevast soost, erineva haridustaseme ning tööja erialase ettevalmistusega inimesed tööturul.
 - Isiklik majanduslik toimetulek. Eesmärkide seadmine ja ressursside hindamine.
 - Palk ja palgaläbirääkimised. Isiklik eelarve. Elukestva õppe tähtsus pikaajalises toimetulekus.
 - Säästmine ning investeerimine. Laenamine.
 - Tarbijakäitumine, säästlik ja õiglane tarbimine.
- Tarbijakaitse kaupade ja teenuste turul. Tootemärgistused. Isiklik ettevõtlus.

Õpitulemused. Trimestri lõpul õpilane:

Õpilane:

- 1) teab ja oskab kasutada kontekstis mõisteid avalik arvamus, avalik elu, eraelu, ajakirjandusvabadus, ajakirjanduseetika, autoriõigus, autorivastutus, reklaam, intellektuaalomandi kaitse (plagiaat);
- 2) iseloomustab näidete varal avaliku ja eraelu piiride seadmist ning ületamist;
- 3) avaldab arvamust ajakirjanduses käsitletavate probleemide kohta; kasutab lihtsamaid uurimismeetodeid probleemide kirjeldamiseks;
- 4) teab reklaami funktsioone ja liike;
- 5) tunneb ja austab autori õigusi ning vastutust; viitab ja tsiteerib nõuetekohaselt.

Hindamise kirjeldus:

Hinnatakse HM hindamisjuhendi ja Jõhvi PK hindamisjuhendi alusel arvestades õpilase erivajadusi.

Kokkuvõtva hinde kujunemine:

Kõikide tehtud tööde (suuline ja kirjalik), koduste tööde põhjal arvestades õpilase erivajadusi.

Ettevõtliku õppe rakendamine õppetöös:

Õpilased on kaasatud õppe- ja kasvatusprotsessi kujundamisse

Tunnis kasutada rohkem probleemõppe meetodit- tunni teemade lahenduste leidmiseks.

Tundides kasutatakse erinevaid aktiivõppe meetodeid

Vitruuaalsed ekskursioonid, elulisedülesanded jne.

Toimib erinevate õppeainete lõimumine ning aine on seostatud praktilise eluga

Lõimumine eesti keele, ajaloo, geograafiaga

Rakendatakse õppimist toetavat hindamist (enesehindamine, kaaslaste hindamine, õpilase arengu hindamine, tagasisidestamine).

Selgitus, kirjeldus, näited.

Muud nõuded ja märkused: